

ANÀLISI

Les incerteses punxen el creixement econòmic (II)

JOAQUIM PERRAMON

L'any 2003 la tendència del cycle econòmic espanyol ha continuat ascendent, amb una diferència en el creixement de gairebé dos punts amb el de la zona euro. No obstant, cada cop menys es poden llançar les campanes al vol, mentre no es tapin les vies d'aigua que té l'economia espanyola. El vaixell econòmic cada cop navega més escorat pel llast que representa la no-resolució de problemes que estan tenint una repercussió social molt negativa.

En el rengló dels problemes no resolt hi podríem posar, des del punt de vista econòmic, l'ajornament de reformes estructurals indispensables que afrontin les disfuncions en el sector de l'habitatge i immobiliari, la inflació dels preus, la precarietat laboral, la manca d'infraestructures perquè l'economia rutlli, i una baixa inversió que mostra clarament el decaïment de diversos sectors productius, sobretot de la indústria manufacturera.

La decisió de desinvertir de la multinacional coreana Samsung, que tanca la seva planta

productora de DVD i telèfons mòbils a Palau-solità i Plegamans al·legant la necessitat de traslladar les produccions a la Xina i Eslovàquia per reduir costos (pel mateix motiu diu que també tanca la factoria del Regne Unit), ha estat per la nostra part l'esperó que ha sensibilitzat l'opinió pública. Aquesta decisió ha estès l'alarma social sobre el grau de gravetat que ha assolit la deslocalització d'empreses estrangeres que tanquen factories i deixen el personal al carrer.

Una llarga llista

A les comunitats autònomes industrialitzades, i molt més a Catalunya, on la indústria manufacturera té una gran tradició, comença a ser llarga la llista de factories d'empreses multinacionals establertes al país que han tancat els darrers anys. Entre elles hi figura l'holandesa Philips, que fabricava a la Garriga productes per a la il·luminació i tanca al·legant manca de competitivitat en la planta. També la factoria a Barcelona de la quimicofarmacèutica alemanya Bayer, per

Rodrigo Rato

cessió de l'activitat a un altre grup empresarial alemany, i tres fabricants de components de l'automòbil: Lear Corp, que fabricava cablejat a Cervera i es trasllada a Polònia per la reestructuració mundial del grup; Valeo, que produïa cablejat i va argumentar pèrdues i actiu insostenible; i Gates Vulca, fabricant de tubs per a cotxes a Sant Just Desvern, que va motivar el tancament per reorganització de l'empresa.

Altres tancaments són els de la planta de Polrey Ibérica, fabricant de laminats decoratius d'alta pressió a Sant Fost de Campsentelles, que es trasllada

a França per descens de l'activitat; Actaris, fabricant de comptadors d'aigua, gas i electricitat a Barcelona, que, al·legant reducció d'activitat, és trasllada a Hongria; Cogesa, fabricant de productes de cosmètica al Prat de Llobregat, que per manca de competitivitat es trasllada a França; i Ferran Shawmut, fabricant de material elèctric a l'Hospitalet de Llobregat, que tanca la fàbrica per manca de competitivitat. S'estima que els darrers dos anys s'han perdut a Catalunya quatre mil llocs de treball per descolonització d'empreses multinacionals.

L'altra localització

La deslocalització no la practiquen solament les multinacionals estrangeres ubicades a Espanya, sinó també les empreses espanyoles que creen filials de producció a països de l'estranger que els permeten millorar la competitivitat i rendibilitat gràcies a millors condicions logístiques, incentius fiscals, costos laborals més baixos i, si escau, ajudes públiques.

Les empreses que aconsegueixen aquests avantatges, mentre durin podran créixer en competència i rendibilitat, però un creixement estable i sostingut solament el tindran quan disposin de capacitat i dels mitjans necessaris per adaptar-se a les circumstàncies canviants dels esdeveniments econòmics.

Sempre s'ha trobat a faltar una política industrial que doni suport a les empreses perquè puguin adaptar-se als efectes

canviants de cada situació històrica. Ni fent ús de la sovint utilitzada improvisació s'ha pogut iniciar un model industrial que eviti que es vagi estent la crisi que estan patint diversos subsectors.

El desinterès dels governs centrals per la indústria és un fet històric. Ha estat la ventafocs als gabinets ministerials, bé amb nom propi o barrejada amb altres departaments. I així ha anat la cosa, aquí caic i allà m'aixeco. Després de la reconversió industrial, la indústria manufacturera ha sofert una crisi que ha desmuntat diversos subsectors, i moltes empreses punteres han passat a mans de capital estranger.

Tenint en compte les dades macroeconòmiques, la trajectòria de l'economia espanyola l'any 2003 es considera satisfactòria. La taxa de creixement del PIB s'ha situat en el 2,4%, amb un diferencial de creixement respecte a la zona de l'euro de prop de dos punts.

Sanejament financer

El sanejament de les finances públiques espanyoles es reflecteix en el fet que, mentre que els pressupostos de l'Estat acabaran l'any sense dèficit, la taxa mitjana dels de la zona euro, encara amb els efectes de la recessió, serà de l'ordre del 0,5%.

El dinamisme de l'economia en general s'ha mantingut l'any passat per una contribució molt forta de la despesa interior, fonamentalment per la demanda de les llars impulsada per una major capacitat de despesa i d'endeutament. El ritme de creixement del consum privat s'ha mantingut gràcies al nivell de l'ocupació, als tipus d'interès baixos i a la confiança que mantenen els consumidors. En menys quantia ha estat la contribució a la demanda del sector públic, mentre que la contribució de la inversió productiva i de les exportacions ha estat de debilitat.

En l'àmbit de la inflació, l'augment de l'IPC el 2003 se situa unes dècimes per sota del de l'exercici 2002 i el deflactor del PIB és igualment unes dècimes inferior. Respecte a l'ocupació, malgrat el flux d'immigrants actius i de la taxa creixent de participació de les dones, s'ha produït un lleuger augment del nombre d'aturats.

Entre els elements que han proporcionat l'impuls expansiu de la demanda hi figura el fet que la integració de l'Estat espanyol en una àrea d'estabilitat macroeconòmica com és la unió monetària ha permès donar impuls als ressorts de la despesa interna espanyola.

Pel que fa a les perspectives per a l'any 2004, en el quadre macroeconòmic dels pressupostos de l'Estat hi figuren unes previsions d'augment del PIB de l'ordre del 3%, basat també en una major expansió de la demanda interna i una aportació negativa menor de la demanda externa. Els informes assenyalen que el creixement de l'economia europea encara no està prou consolidat i que l'economia espanyola es beneficiarà de la millora de la conjuntura europea aquest any.

AGRICULTURA-ALIMENTACIÓ

El vi de Barcelona, una projecció internacional de prestigi

FUNDACIÓ AGRÍCOLA CATALANA

Barcelona ha començat a tastar el seu vi. Les primeres ampolles es van obrir el 31 d'octubre, i els enòlegs assistents a la presentació en societat van manifestar la seva sorpresa davant d'un vi d'una qualitat excepcional. L'artífex és un prestigiós enòleg que ha treballat en l'elaboració d'altres vins, sobretot a la denominació d'origen qualificada Priorat. L'aposta per un vi de Barcelona neix l'any 2000 amb la preparació de la finca Can Calopa de Dalt, a Collserola, i la plantació de ceps de varietats mediterrànies de qualitat reconeguda en l'elaboració de vins, a més d'altres varietats experimentals. Val a dir que la reintroducció del conreu de vinya al terme municipal de Barcelona va comptar amb el suport del govern a través de l'Institut Català de la Vinya i el Vi, Incavi, dels agents del sector -associacions, organitzacions professionals, etc.- i de la denominació d'origen Catalunya.

En els terrenys escollits per al conreu de vinya, els sòls són formats per pissarres fragmentades, per llicorella, com els sòls que caracteritzen la denominació d'origen Priorat.

També s'hi ha construït un celler que es podria definir com un dels més moderns complexos experimentals en la línia de la viticultura de precisió. Les vinyes de Barcelona són acuradament controlades, i s'hi aplica una tecnologia d'avantguarda per aconseguir una primera matèria d'alta qualitat que ha donat uns vins, elaborats amb procediments enològics moderns, que han estat molt ben valorats pels experts que els han tastat.

Recepcions oficials

Els vins de Barcelona, però, no es comercialitzaran, el seu destí serà un altre: serviran per acompanyar les taules de les recepcions oficials de la ciutat i com un dels seus emblemes. Aquesta finalitat esdevé rellevant en el moment en què el prestigi i la projecció internacional de Barcelona com a ciutat moderna, oberta, innovadora i mediterrània s'uneix a un vi que conjumina les mateixes característiques que la nostra capital. I esdevé rellevant directament per al sector de la vinya i el vi de Cata-

lunya, ja que representa un motor d'impuls a la projecció de prestigi de què gaudeixen els vins catalans en el món.

A més, Can Calopa de Dalt s'entén com un centre pedagògic i experimental, és a dir, és un complex obert a la formació, a la investigació i a la transferència de resultats, que permetrà als professionals i als futurs professionals del sector de la vinya i el vi gaudir d'un espai didàctic de primer ordre. D'altra banda, i en coherència amb les polítiques de qualitat que s'impulsen des de les administracions catalanes, el vi de Barcelona ha sol·licitat el registre en la denominació d'origen Catalunya, de manera que Catalunya, Barcelona, el vi, la qualitat i el prestigi es trobaran en una ampolla. I la repercussió serà sens dubte positiva per als vins de Catalunya i per al conjunt del sector del nostre país.

En aquest sentit, cal tenir present que el sector de la vinya i el vi representa el tercer subsector per importància en la indústria agroalimentària de Catalunya. Amb unes xifres

de vendes de gairebé mil milions d'euros el 2001, se situa com a segon territori de l'Estat espanyol en facturació. La implantació dels establiments en el conjunt del territori fan que el sector de la vinya i el vi sigui un dels principals impulsors del desenvolupament rural i de les comarques agràries de Catalunya.

Des de la Fundació Agrícola Catalana es valora com un encert que les administracions catalanes apostin per les denominacions d'origen del nostre país i les impulsin. Fa unes setmanes, en aquestes pàgines parlàvem de la importància dels restauradors com a prescriptors a l'hora de promocionar els vins catalans, i també en aquest cas les recepcions oficials, on cada cop és més generalitzat el consum de vins catalans i també de caves, són un bon moment per donar a conèixer i impulsar les qualitats de les diferents elaboracions que es fan a Catalunya. Això es tradueix en un guany que a hores d'ara pot semblar intangible però que sens dubte es podrà quantificar en poc temps en el que s'espera que contribueixi a la bona marxa del sector del vi del nostre país.